

La demanda d'asil, la darrera passa del refugiat

“**U**na resposta més clara i contundent” a la crisi dels refugiats. Això és el que, fins ara, més de 65.000 persones han demanat a les institucions catalanes signant el manifest “Casa nostra, casa vostra”, que es va publicar a les xarxes a finals de novembre.

Una part dels catalans vol que Catalunya esdevingui, realment, territori d'acollida. A Barcelona, ho vol el 87,8% dels ciutadans. Al darrer baròmetre com els que l'Ajuntament de Barcelona fa cada semestre, es va preguntar a 800 persones si estaven d'acord a acollir persones que fugien de la guerra. El 87,8% hi estava d'acord o molt d'acord. Aquestes persones volen que l'Estat espanyol compleixi la seva promesa, realitzada el 2015, d'acollir 17.337 persones. També demanen que les gairebé 5.000 persones d'aquesta quota assignades a Catalunya hi arribin.

És difícil saber quantes d'aquestes persones han arribat fins ara. D'una banda, les dades no són gaire transparents i, de l'altra, també hi ha persones que demanen refugi que no són dins la quota que l'Estat es va comprometre a acollir amb la Unió Europea. Des de Barcelona Ciutat Refugi, el departament de l'Ajuntament creat a finals de 2015 perquè la ciutat fes front a la massiva arribada de refugiats que no va succeir, calculen que l'Estat espanyol ha acollit poc més de 500 persones. La majoria d'aquests refugiats són reubicats des de Grècia i també persones d'origen turc o d'altres indrets de Pròxim Orient. En aquest sentit, el president de la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat (CCAR),

La campanya “Casa nostra, casa vostra” ha dut milers de persones als carrers de Barcelona per exigir l'arribada de refugiats a Catalunya. Documentals, articles i llibres ens expliquen com els refugiats fan una llarga travessa per arribar a Europa. Però, quan per fi són aquí, han d'esperar anys a veure si la seva sol·licitud ha estat admesa. El juliol de 2016 l'Estat tenia pendent de resoldre'n 18.000.

Reportatge d'Elena Mañas

Miguel Pajares, apunta que l'acollida de l'Estat espanyol és “ridícula”, però que també ho és “la de tots els Governos europeus”.

El que sí que està clar és que les demandes d'asil augmenten. El pla Barcelona Ciutat Refugi ha fet balanç del seu primer any. En el darrer informe explica que la quantitat de sol·licituds d'asil a Barcelona augmenta des de 2013. Si bé durant tot el 2012, 202 persones van demanar asil a la ciutat; només en els primers cinc mesos de 2015 ja ho van fer 837. Cada any, la quantitat de demanda creix, més o menys, un 70% respecte a l'any anterior. Tot i que la quantitat de sol·licituds hagi augmentat, encara

en són molt poques respecte al que s'esperava.

De totes aquestes sol·licituds d'asil, molt poques són acceptades. Segons dades de l'Eurostat, l'institut d'estadístiques de la Unió Europea, el Govern espanyol va rebutjar les sol·licituds d'asil de 7 de cada 10 persones el 2015. Malgrat que l'acceptació de les demandes va créixer un 43% el 2014, el 2015 va disminuir un 31%. Espanya és un dels països europeus que menys sol·licituds accepta.

D'altra banda, el procés de demanda d'asil és lent i ple d'obstacles. Quan una persona que vol rebre asil aterra a l'aeroport, rep un paper amb una cita. En tres mesos (aquesta és la mitjana) es reunirà amb l'Oficina d'estrangeria per demanar asil. Un mes més tard, li diran si la seva demanda és admesa a tràmit. Si ho és, haurà d'esperar entre sis mesos i fins a dos o més anys per rebre, finalment, una resposta definitiva.

En aquest procés llarg, els expedients es van acumulant. Des del moment en què la sol·licitud és admesa a estudi, explica el balanç de Barcelona Ciutat Refugi, poden passar mesos, fins i tot anys, abans de rebre resposta. A finals del 2015, 16.430 persones “emcara esperaven que es prengués una decisió sobre la seva sol·licitud d'asil a l'Estat espanyol. Al juliol del 2016, la darrera dada disponible, n'hi havia 18.410 pendants”, s'explica en l'informe.

Les esperes són llargues, especialment, en el cas de les persones provinents de Mali i Ucraïna, a les quals s'aplica el “criteri de prudència, pel qual es paralitzen els tràmits a l'espera que millori la situació en els països d'ori-

Un grup provinent de Síria en un camp de refugiats de Grècia.

gen”. Durant tot aquest temps d’espera, la persona pot formar part del Pla estatal d’Acollida. Ignasi Calbó, el coordinador del Pla Barcelona Ciutat Refugi, explica que, sovint, es denega l’acollida quan la persona ja està *integrada* en la ciutat gràcies al pla. D’un dia per l’altre, passes d’estar integrat a la societat a ser “no acollit i una persona en una situació irregular”.

El pla es posa en marxa a partir de tres ONG, la Comissió Espanyola d’Ajuda al Refugiats (CEAR), ACCEM i Creu Roja, a qui l’Estat ha externalitzat la gestió de l’acollida. Aquest pla, a grans trets, es compon de dues fases. La primera té una duració de sis mesos, que es pot allargar fins a nou si la persona es troba en situació “vulnerable”. En aquest primer període, l’Ajuntament assegura al refugiats les necessitats bàsiques: allotjament, manutenció i els tallers necessaris perquè aprengui la llengua, els costums i com és el món laboral de la ciutat. Durant la segona fase, que hauria de durar sis mesos però pot allargar-se fins a 24, el refugiats ha de mantenir-se sol i trobar allotjament però amb l’ajuda (jurídica, econòmica, psicològica...) del pla quan sigui necessari. Calbó explica que un

dels problemes és que les subvencions són iguals arreu de l’Estat i no es té en compte el preu que hi ha a cada comunitat. Per exemple, “les ajudes en allotjament són iguals arreu”, explica, i “no és el mateix el preu d’un lloguer a Barcelona que a Múrcia, per exemple”.

D’altra banda, Miguel Pajares, de la CCAR, sentència que “el pas de l’acollida a l’autonomia és molt abrupte”. Durant la primera fase del pla no es té permís de treball, de manera que el demandant d’asil no pot guanyar diners per estalviar i així després independitzar-se tot d’una.

La CCAR i Amnistia Internacional denuncien en l’informe l’excés de burocratització del sistema d’acollida. No es prenen decisions de manera individualitzada per a cada demandant d’asil. En la mateixa línia, tampoc existeix cap mecanisme que identifiqui, des del primer moment, quines persones o col·lectius es troben en una situació vulnerable.

Les dues entitats també es queixen que les ajudes econòmiques no es donen durant el temps suficient i que no garanteixen, com apuntava Pajares, l’autonomia de les persones. Finalment, també exposen que no es garanteix el dret a la informació dels sol·licitants

d’asil, sovint desinformats sobre quines oportunitats tenen per ser acollits,quina és la durada dels programes i quines alternatives tenen quan queden fora del pla.

Per totes aquestes mancances, l’Ajuntament de Barcelona ha creat el pla Nausicaa, que té com a objectiu complementar el pla estatal. Els demandants d’asil poden quedar fora del pla central per diversos motius. Per exemple, quan una persona no accepta el destí que se li proposa, queda exclosa del pla. I també en poden quedar al marge els sol·licitants d’asil retornats a Espanya des d’un altre Estat europeu pel sistema Dublín, llei de la Unió Europea que regeix quin país hauria d’encarregar-se d’un demandant d’asil en cas que la situació fos ambigua. També hi ha persones que, per “pertinença a un grup social determinat, estat de salut o orientació sexual se’n desaconsella l’allotjament en albergs col·lectius”.

El programa Nausicaa va començar amb 27 places d’allotjament disponibles per acollir aquelles persones excloses del pla estatal. El passat mes d’octubre, el nombre de places va començar a créixer amb l’objectiu d’arribar fins a 82. •